

παρατηρήσεων. Η έννοια είναι συνώνυμη με το αντίστοιχο σύνολο διαδικασιών... Αν ένα ειδικό ερώτημα έχει νόημα, θα πρέπει να είναι δυνατή η εξεύρεση των διαδικασιών, με βάση τις οποίες μπορούν να δοθούν σ' αυτό απαντήσεις. Σε πολλές περιπτώσεις θα διαπιστωθεί ότι οι διαδικασίες αυτές δεν υφίστανται και κατά συνέπεια το ερώτημα δεν έχει νόημα».

Ο Μπρίτζμαν πέρασε διαδοχικά από όλες τις βαθμίδες της πανεπιστημιακής ιεραρχίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Όταν αποχώρησε από την ενεργό υπηρεσία εξακολούθησε το επιστημονικό έργο του μέχρι τον θάνατό του.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του Μπρίτζμαν ήταν η συνεχής αναζήτηση της διανοητικής τελειότητας, η οποία θα πρέπει να διέπει κάθε μορφή δραστηριότητας, από την εκτέλεση πειραμάτων στο εργαστήριο μέχρι και την συμπεριφορά σε κάθε εκδήλωση της ζωής του. Όταν κάποια στιγμή κατάλαβε ότι θα πέθαινε από καρκίνο, ζήτησε από τους γιατρούς του να δώσουν ένα τέλος στη ζωή του, αλλά εκείνοι αρνήθηκαν. Τότε βρήκε τον τρόπο να το κάνει μόνος του, αφήνοντας ένα λακωνικό σημείωμα, όπου παρατηρούσε ότι: «Δεν είναι αξιοπρεπές για την Κοινωνία να αφήνει έναν άνθρωπο να κάνει αυτήν την πράξη μόνος του. Πιθανώς αυτή να είναι η τελευταία ημέρα, που είμαι σε θέση να την κάνω μόνος μου».

[Br.] ΒΙΒΛΙΟΓΡ.: Τα επιστημονικά άρθρα του Μπρίτζμαν έχουν δημοσιευθεί στο έργο *Collected Experimental Papers*, 7 τόμ. (1964). Το γνωστότερο βιβλίο του στη φιλοσοφία *The Logic of Modern Physics* (1927) ανατυπώθηκε το 1960.

Μπρίτζνορθ (Bridgnorth): πόλη και περιοχή της Αγγλίας, στην κομητεία Σρόπσερ, με έκταση 634 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Η πόλη του Μπρίτζνορθ διακρίνεται στην Κάτω Πόλη και στην Άνω Πόλη, δύο τομείς ενωμένους με μία κλίμακα που αποτελείται από 200 πέτρινα σκαλιά. Η βιομηχανία της παράγει χαλιά και ηλεκτρολογικό εξοπλισμό. Κάτοικοι της πόλης 10.491 (1971), της περιοχής 49.700 (1982).

[Br.] **Μπρίτζπορτ** (Bridgeport): πόλη των ΗΠΑ, στο νοτιοδυτικό Κονέκτικατ, λιμάνι στα Στέιντ του Λονγκ Άιλαντ. Ιδρύθηκε το 1639 και εξελίχθηκε σε βιομηχανικό κέντρο (ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, οχήματα, πλαστικά, εργαλειομηχανές, διάφορα καταναλωτικά αγαθά). Είναι έδρα του Πανεπιστημίου του Μπρίτζπορτ (1927), του Μηχανολογικού Ινστιτούτου του Μπρίτζπορτ (1924) και του Πανεπιστημίου της Αγίας Καρδίας (1963). Κάτοικοι (1984) της πόλης 142.140, της μητροπολιτικής της περιοχής 441.500. [Br.]

Μπρίτζταουν (Bridgetown): πόλη των Δυτικών Ινδιών, πρωτεύουσα και μοναδικό λιμάνι του νησιωτικού κράτους Μπαρμπάντος. Βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του νησιού, στον Όρμο Κάρλαϊλ. Ιδρύθηκε το 1628 και αρχικά ονομαζόταν Ίντιαν Μπριτζ. Στα αξιοθέατά της ανήκουν ο αγγλικανικός καθεδρικός ναός του Αγίου Μιχαήλ, χτισμένος το 1780 από κορβαλλιογενή πέτρα, το Κυβερνητικό

Ο αγγλικανικός καθεδρικός ναός του Αγίου Μιχαήλ, στην Μπρίτζταουν, πρωτεύουσα του νησιωτικού κράτους Μπαρμπάντος.

Μέγαρο, που χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα, και το Πάρκο της Βασίλισσας. Η παραγωγή ζάχαρης και οινοπνευματωδών ποτών (ρούμι), η λιμενική δραστηριότητα και ο ανεπτυγμένος τουρισμός αποτελούν την οικονομική βάση της πόλης. Κάτοικοι της κυρίως πόλης 7.466 (1985), της ευρύτερης περιοχής της 102.000 (1986).

[Br.]

Μπρίτζτον (Bridgeton): πόλη των ΗΠΑ, στο νοτιοδυτικό Νιου Τζέρσεϋ, νότια της Φιλαδέλφειας. Ιδρύθηκε το 1686 και σήμερα έχει αξιόλογη βιομηχανία (επεξεργασία τροφίμων, υαλοურγία, υφαντουργία). Κάτοικοι (1980) της πόλης 18.795, της μητροπολιτικής της περιοχής 132.866. [Br.]

«**Μπρίτς Αιργουέις**» (αγγλ. British Airways) (Αεροπορ.): βρετανική αεροπορική εταιρεία. Το 1939 ιδρύθηκε η BOAC (British Overseas Airways Corporation), η οποία περιελάβε και τις δύο άλλες βρετανικές αεροπορικές εταιρείες: την «Imperial Airways» και την «British Airways». Η εταιρεία επιτάχθηκε κατά την διάρκεια του Β' Παγκόσμιου πολέμου για τις ανάγκες της εθνικής άμυνας. Η BOAC επιδόθηκε και πάλι στη δημιουργία πολιτικών αερογραμμών από το 1946, ιδρύοντας πολλές γραμμές προς τις χώρες της Βρετανικής Κοινοπολιτείας και την Βόρεια Αμερική. Οι γραμμές προς την Λατινική Αμερική καλύπτονταν από την BSAA (British South American Airways) και οι γραμμές προς τα Βρετανικά Νησιά και την Ευρώπη από την BEA (British European Airways). Η BEA υπήρξε πρωτοπόρος εταιρεία στον αεροπορικό εξοπλισμό: ήταν η πρώτη που χρησιμοποίησε ελικόπτερα και αεριωθούμενα (τζετ) αεροπλάνα στις πολιτικές αερομεταφορές. Οι τρεις προηγούμενες εταιρείες (BOAC, BSAA και BEA) συγχύχθηκαν το 1974 και από τότε αποτελούν μία εταιρεία, την «Μπρίτς Αιργουέις» (British Airways), η οποία έχει την έδρα της στο Λονδίνο.

Η νέα εταιρεία, σε συνεργασία με την γαλλική «Αιρ Φρανς» (Air France), έθεσε σε υπηρεσία το πρώτο υπερηχητικό αεροσκάφος της πολιτικής αεροπορίας, το «Κόνκορντ» (Concorde), το οποίο άρχισε το 1976 τα βρετανικά δρομολόγια Λονδίνο-Μπαχρέιν και Λονδίνο-Νέα Υόρκη, καθώς και τα

γαλλικά δρομολόγια Παρίσι-Ρίο ντε Ζανέιρο. Στις αρχές του 1987 η βρετανική κυβέρνηση πούλησε τις μετοχές της «Μπρίτς Αιργουέις» σε ιδιώτες. Η εταιρεία παραμένει ακόμη μία από τις μεγαλύτερες στον κόσμο.

[H-La.]

Μπρίτον, Ελιζαβεθ Γκέρτρουντ Νάιτ (Britton, Elizabeth Gertrude Knight, πατρικό επώνυμο Knight): Αμερικανίδα βοτανικός γνωστή για την σημαντική της συμβολή στη μελέτη των Βρυοφύτων (Νέα Υόρκη 1858-1934).

Αποφοίτησε από το Νόρμαλ (αργότερα Χάντερ) Κόλλετζ της Νέας Υόρκης και δίδαξε σ' αυτό. Το 1883 άρχισε να μελετά τα Βρυόφυτα και δημοσίευσε, συνολικά, περισσότερα από 300 επιστημονικά άρθρα. Το 1885 παντρεύτηκε τον Ναθάνιελ Λ. Μπρίτον, επιμελητή Βοτανικής στο Κολούμπια Κόλλετζ. Έγινε επίσημη έφορος Βρυοφύτων στον Βοτανικό Κήπο της Νέας Υόρκης. Ίδρυσε επίσης την Εταιρεία Βρυοφύτων Σάλιβαν (1898), που αργότερα (1949) μετονομάστηκε σε Αμερικανική Βρυολογική Εταιρεία.

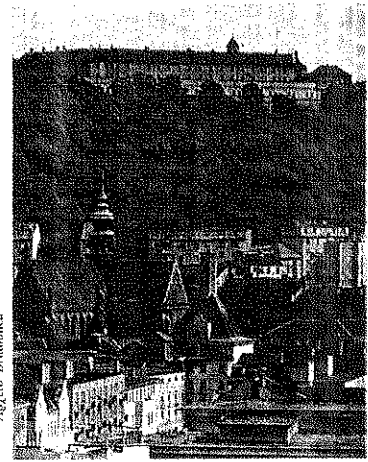
Στα τελευταία χρόνια της ζωής της ενδιαφέρθηκε για την διάσωση των άγριων λουλουδιών και υπήρξε από τους ιδρυτές της Εταιρείας Διατήρησης Άγριων Λουλουδιών της Αμερικής (1902). Η δράση της στα πλαίσια του οργανισμού αυτού συνέβαλε στη νομοθεσία που προστατεύει τα είδη που απειλούνταν με αφανισμό. [Br.]

Μπρον (Brno - γερμ. Brünn (Μπρουν)): πόλη της ανατολικής Τσεχίας, πρωτεύουσα της περιφέρειας Γίχομοραβσκυ (Νότιας Μοραβίας). Βρίσκεται στη συμβολή των ποταμών Σθράτκα και Σθίταβα, είναι η δεύτερη σε πληθυσμό πόλη της χώρας και η παραδοσιακή πρωτεύουσα της Μοραβίας. Ίχνη του ανθρώπου του Νεάντερταλ βρέθηκαν σε ένα γειτονικό σπήλαιο, ενώ 30 χιλιόμετρα προς τα νότια ανακαλύφθηκε μια οικιστική περιοχή των κυνηγών μαμμούθ Κρο-Μανιόν (30.000 π.Χ.). Ο γερμανικός αποικισμός άρχισε τον 13ο αιώνα. Τον 14ο αιώνα, οι μαργράβοι της Μοραβίας απέκτησαν και διατήρησαν επί μακρό χρόνο τον έλεγχο του Μπρον, το οποίο αντιστάθηκε σε αρκετές πολιορκίες (1428, 1464 και 1645), χάρη στο φρούριό του (Σπίλμπερκ). Κυριεύθηκε από τους Γάλλους το 1805, πριν από τον θρίαμ-

βο του Ναπολέοντος στο Αούστερλιτς, 11 χιλιόμετρα προς τα νοτιοανατολικά. Το φρούριο του Σπίλμπερκ μετατράπηκε αργότερα από τους Αψβούργους σε πολιτική φυλακή και στρατιωτικό νοσοκομείο.

Ο Γκρέγκορ Μέντελ, ο μοναχός-γενετιστής, εργάστηκε πάνω στη θεωρία του για την κληρονομικότητα (1865) στο μοναστήρι του Μπρον, ενώ στην πόλη πέρασε όλη του την ζωή ο συνθέτης Λέοτς Γιάντασεκ.

Παρά τις καταστροφές του πολέμου, πολλά θαυμάσια παλιά οικοδομήματα διασώθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιών του Αγίου Θωμά και του Αγίου Ιακώβου και της γοθτικής εκκλησίας του μοναστηριού των Αυγουστίνων. Οι κάτοικοι, κυρίως Γερμανοί πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, σήμερα είναι ως επί το πλείστον Τσέχοι. Η πόλη αναπτύχθηκε ως εκπαιδευτικό (Πανεπιστήμιο Πούρκυνι-1919) και βιομηχανικό κέντρο, ονομαστό για τις διεθνείς εμπορικές εκθέσεις του. Τα εργοστάσια της παρά-

Άποψη της πόλης Μπρον στην ανατολική Τσεχία. Στο βάθος το φρούριο του Σπίλμπερκ.

γουν υφάσματα και μεταλλουργικά προϊόντα. Κάτοικοι 389.892 (1989).

[Br.]

Μπροντα (Brida): ποταμός της βορειοδυτικής Πολωνίας, αριστερός παραπόταμος του Βιστούλα, στον οποίο συμβάλλει κοντά στο Μπύντγκοστς. Έχει μήκος 238 χιλιόμετρα. [La.]

Μπροδαλία, η (Browallia) (Bot.): γένος Αγγειόσπερμων Δικότυλων φυτών που ανήκει στην τάξη Σκροφουλαριώδη, οικογένεια Σολανιδες (Solanaceae). Περιλαμβάνει 6 είδη ποωδών και θαμνινών φυτών της τροπικής Αμερικής. Ορισμένα είδη καλλιεργούνται ως καλλωπιστικά για τα μπλε ή λευκά άνθη τους. Τα ετήσια είδη έχουν πολύ μεγάλη περίοδο ανθοφορίας και ανθίζουν και τον χειμώνα, αν η θερμοκρασία δεν πέσει κάτω από τους 10°C. [H]

Μπροζ, Γίσιπ ► ΤΙΤΟ, ΓΙΟΣΙΠ ΜΠΡΟΖ.

Μπροκά, Πωλ (Broca, Paul): Γάλλος χειρουργός και ανθρωπολόγος (Σαιντ-Φουά-λα-Γκραντ 1824 - Παρίσι 1880), γνωστός, κυρίως, για τις έρευνές του στον εγκέφαλο, που θεωρείται επίσης ιδρυτής της σύγχρονης ψυχικής ανθρωπολογίας στη Γαλλία.

Περιέγραψε την φλωϊώδη ολική κινητική αφασία* (αφασία του Μπροκά),